

Patronem Miasta mocą uchwały nr XXXIV/884/2001 Rady Miasta Jastrzębie Zdrój z dnia 25 września jest Święty Jan Nepomucen.

Jan Welfin, (ok.1348-1393) syn sędziego urodził się w Pomuku (Nepomuku) koło Pragi. Pierwsza historyczna wiadomość o nim pochodzi z 1370 roku. Będąc wtedy klerykiem, został zatrudniony w charakterze notariusza w kurii biskupiej w Pradze. W 1380 roku został wyświęcony na kapłana i otrzymał probostwo przy kościele św. Galla w stolicy Czech.

Rok później rozpoczął studia uniwersyteckie najpierw w Pradze, a następnie w Padwie, skąd w 1387 roku wrócił z tytułem doktora prawa. Bardzo szybko piął się po szczeblach kariery kościelnej. Był kanonikiem przy praskich kościołach św. Idziego i św. Piotra i Pawła.

W roku 1390 arcybiskup praski Jan Jenzestein mianował go archidiakonem, a następnie wikariuszem generalnym metropolii praskiej.

W tym czasie królem czeskim był Wacław IV Luksemburski. Jego stosunki z hierarchią kościelną układały się źle. Doszło nawet do aresztowań przez żołnierzy królewskich najbliższych współpracowników arcybiskupa praskiego. Wśród nich był Jan Nepomucen. Podano go okrutnym torturom, a następnie prawdopodobnie 20 marca 1393 roku zrzucono z mostu Karola do Wełtawy. Tradycyjnie uważano, że Nepomucen żył jeszcze, gdy wrzucano go do rzeki. Jednak już od lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku wiadomo, że był wtedy martwy. Wykazały to przeprowadzone badania a potwierdził to także Jan Paweł II w liście z 1993 roku. Dopiero 17 kwietnia wyłowiono ciało z rzeki i pochowano tymczasowo w pobliskim kościele św. Krzyża, a następnie szczątki przeniesiono do katedry św. Wita w Pradze, gdzie spoczywają do dzisiaj w grobowcu po prawej stronie ołtarza głównego.

Dopiero kilkadziesiąt lat później zaczęła się szerzyć wieść, że Jan Nepomucen, będąc spowiednikiem małżonki Wacława IV, zginął w obronie tajemnicy spowiedzi. Jednak to panujące powszechnie do dziś przekonanie, nie zostało historycznie potwierdzone.

Oficjalny proces beatyfikacyjny zakończono za wstawiennictwem Habsburgów w 1721 roku. Papież Innocenty XIII potwierdził oddawany mu powszechnie tytuł błogosławionego. W 1729 roku papież Benedykt XIII zaliczył go w poczet świętych.

Męczeństwo św. Jana Nepomucena oraz szerzące się powszechnie przekonanie, że poniósł śmierć w obronie tajemnicy sakramentu pokuty, sprawiły, że przypisano mu wiele dziedzin życia, którym patronował. Jest opiekunem spowiedników, sakramentu

pokuty, wiary publicznej, dobrej sławy, milczenia jako cnoty itp. Zwrócono także uwagę nie tylko na przyczynę męczeńskiej śmierci duchownego, ale także upamiętniano miejsce jego kaźni – utopienie w Wełtawie, po zrzuceniu z mostu Karola w Pradze. W ten sposób połączono świętego z wodnym żywiołem. Tym bardziej, że podczas procesu beatyfikacyjnego, przedstawiono szereg dowodów na rolę świętego przy cudownym ocaleniu od śmierci osób topiących się w rzekach czy studniach. Dlatego figury i kaplice ku czci św. Jana Nepomucena lokalizowano w miejscach związanych z wodą. A za patrona obrali go sobie między innymi: młynarze, marynarze, wioślarze, budowniczowie mostów.

Nic dziwnego, że na Śląsku figury, obrazy czy kaplice św. Jana Nepomucena są tak powszechne. Przy drodze powstały kaplice nepomuceńskie w Szerokiej czy w pobliskich Krzyżowicach. Rokokowa kaplica w Szerokiej powstała w 1796 roku na gruntach kościelnych. W pobliżu kościoła, przy drodze w kierunku na Warszowice wybudowano kaplicę w Krzyżowicach, z ludowo-barokową rzeźbą świętego z przełomu XVIII i XIX wieku.

Symboliczne znaczenie ma obraz Wszystkich Świętych w kościele pod tym samym wezwaniem w Szerokiej, namalowanych w 1816 roku przez Franciszka Fromla z Fulneku na Morawach.

Nieprzypadkowo centralną postacią tej kompozycji jest św. Jan Nepomucen, w otoczeniu innych świętych. Świadczy to wyraźnie, że w Szerokiej dość powszechny był kult nepomuceński.

Również w innych dzielnicach Jastrzębia-Zdroju spotkamy miejsca kultu św. Jana Nepomucena. W Bziu przy cmentarzu parafialnym stoi zabytkowa, kamienna figura świętego. Murowaną kapliczkę świętego odnajdziemy także w Moszczenicy. Wierni parafii Matki Boskiej Różańcowej corocznie, 21 maja uczestniczą wokół niej w nabożeństwach ku czci świętego Jana Nepomucena. W Ruptawie w kościele Niepokalanego Serca NMP znajduje się XIX wieczna figura Nepomucena. Jest ona drewniana, polichromowana, statyczna z małym krzyżykiem w prawej ręce. Rzeźba pochodzi z kapliczki rozebranej w latach osiemdziesiątych XX wieku. Natomiast w Cisówce jest murowana bielona kapliczka ponepomucka z I połowy XIX wieku, w której nie ma już niestety figury świętego.

Kult świętego miał miejsce również w osiemnastowiecznym Jastrzębiu. Już na mapie Massenbacha z połowy XVIII wieku widnieje, na południe od jastrzębskiego zamku, znak topograficzny jakiejś kapliczki. W niej znajdowała się wyrzeźbiona w kamieniu figura św. Jana Nepomucena. Po 1820 roku doszło do swoistego porozumienia pomiędzy ówczesnym właścicielem zamku jastrzębskiego hr. Ludwikiem von Strachvitzem a władzami Rybnika. Hrabia kamienną figurę podarował Rybnikowi. Rybniczanie w zamian przekazali hrabiemu drewnianą statuę św. Jana

Nepomucena. Wcześniej stała w drewnianej kapliczce na rynku, przed ratuszem. Kapliczka ta była bardzo zniszczona i zdecydowano się ją zburzyć.

Jeżeli chodzi o jastrzębską, kamienną figurę świętego, podarowaną Rybnikowi, to umieszczono ją na rybnickim rynku.

Od 14 września 1975 roku figurka św. Jana Nepomucena znalazła swoje schronienie przy kościele pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny Matki Kościoła.

Informacje zaczerpnięto przede wszystkim z książki Andrzeja Kinasiewicza pt."Niezwykła historia figury św. Jana Nepomucena w Jastrzębiu-Zdroju"

Wytworzył:	Katarzyna Abrahamczyk
Data wytworzenia:	26.09.2016
Opublikował w BIP:	Katarzyna Abrahamczyk
Data opublikowania:	26.09.2016 12:17
Ostatnio zaktualizował:	Katarzyna Abrahamczyk
Data ostatniej aktualizacji:	26.09.2016 14:01
Liczba wyświetleń:	5425